

(LEHET-E)
A KULTURÁLIS ÖRÖKSÉG
KITÖRÉSI PONT AZ ABAÚJI CSEREHÁTON(?)

GYULAI Éva
egyetemi docens
Miskolci Egyetem BTK

**"Tudománnyal a Régióért,,
A MAB Régiós Bizottság I. tudományos konferenciája
2021. április 12.**

<https://zoom.us/j/95092135765?pwd=M1dBMHNSdVVxVGtpZzdnU1c2S1hQdz09>

**„Tudománnyal a Régióért”
A MAB Régiós Bizottság
I. tudományos ülése
2021. április 12. hétfő 10⁰⁰–16³⁰**

A konferencia helyszíne, formája:
online, zoom felületen az alábbi linken:
Join Zoom Meeting

<https://zoom.us/j/95092135765?pwd=M1dBMHNSdVVxVGtoZzdU1c2S1hQDz09>

Meeting ID: 950 9213 5765; Passcode: 667654

PROGRAM

10:00–10:15 A konferenciát megnyitja: PROF. DR. KAPTAY György, a MAB elnöke

10:15–11:45

I. Természeti erőforrásaink (levezető elnök: Dr. habil. K. Nagy Emese)

- PROF. DR. FÖLDESSY János professzor emeritus (ME):
Régiós lehetőségek – természeti erőforrásainkra alapozható fejlődésünk
- NYÍRI Gábor Phd hallgató (ME):
Parti szűrésű vízbázis hidraulikai modellezése
- PRAKVALVI Péter geológus mérnök (Magyar Bányászati és Földtani Szolgálat):
Néhány speciális keletkezésű - süllyedéssel járó lyukakkal és földcsuszamlásokkal összefüggő Észak-magyarországi tavunk
- DR. SZABÓ Roland tudományos munkatárs (ME)–AMBRUS Mária, PhD hallgató (ME)–
PAPNÉ HALYAG Nóra, tanszéki mérnök (ME)–DR. KRISTÁLY Ferenc, tudományos főmunkatárs (ME)–
PROF. DR. MUCSI Gábor, egyetemi tanár (ME):
Bányászati és ipari hulladékok innovatív hasznosítása az ÉKM régióban
- NÁDASI Endre tanársegéd (ME):
Földradar (GPR) modellezés és érzékenységi paraméterek
- DR. HIR János múzeológus, igazgató (Pásztói Múzeum):
Középső miocén szárazföldi biokronológia kidolgozása a Pannon-medencében

12:00–13:00

II. Kulturális erőforrásaink (levezető elnök: Dr. habil. K. Nagy Emese)

- DR. HABIL. GYULAI Éva egyetemi docens (ME):
(Lehet-e) a kulturális örökség kitörési pont az abaúji Csereháton(?)
- SZISZKOSZNÉ DR. HALÁSZ Dorottya egyetemi adjunktus (ME):
Múlt-kutatás a Csereháton, tekintettel a jövőre
- DR. LIMBACHER Gábor néprajzkutató, igazgató (MNM Kubinyi Ferenc Múzeuma):
A félévszázados Palóckutatás és a régió népi vallásosságának vizsgálata, mint minta
- PUSZTAINÉ DR. HABIL. FISCHL Klára egyetemi docens (ME):
Egyszer mindehova odasüt a nap. Európai jelentőségű innovatív mikrorégióink a régészeti kutatás szemszögéből.

13:15–14:45

III. Társadalmi és humán erőforrásaink I. (levezető elnök: Dr. habil. Szabó-Tóth Kinga)

- DR. HABIL. SZABÓ-TÓTH Kinga egyetemi docens, intézetigazgató (ME):
Hátránykompenzáció egyéni és társadalmi szinten. Alkalmazott szociológiai kutatások a régióban
- DR. HABIL. K. NAGY Emese egyetemi docens, dékán (EKE):
A státuszhelyzet hatása a tanulók teljesítményére
- DR. OSVÁTH Andrea egyetemi adjunktus (ME):
Továbbképzések kontra lemorzsolódás. A pedagógusok lehetőségei a megye kistelepülésein
- MIHÁLYI Helga mesteroktató (ME):
Romák a térségben. Adatok, trendek, problémák
- GYUKITS György egyetemi adjunktus (ME):
Romák közötti társadalmi egyenlőtlenségek kistelepüléseken
- DR. MEZŐ Ferenc egyetemi docens (EKE):
Pszichológiai kutatási lehetőségek a MAB Régióban (2021)

14:45–16:15

IV. Társadalmi és humán erőforrásaink II. (levezető elnök: Dr. habil. Szabó-Tóth Kinga)

- DR. HAVASI Virág egyetemi docens (ME)
Lelkes közösségek - civil szervezetek Miskolcon
- DR. TÖRÖK Béla egyetemi docens, intézetigazgató, ügyvezető igazgató (ME; Borsodi Transzit Foglalkoztatási Közhasznú Nonprofit Kft.):
Álláskeresők, halmozottan hátrányos helyzetűek – tranzitfoglalkoztatási projektek tapasztalatai Borsodban
- DR. SZÁNTÓ Ákos egyetemi docens, egészség- és marketing specialista (EKE)–
JUHÁSZ Annamária egyetemi tanársegéd, Whole life balance specialista (ME):
A Modern Healthy Lifestyle lehetőségei és céljai az Észak-kelet magyarországi régióban
- DR. MÉLYPATAKI Gábor egyetemi adjunktus (ME):
A kv-k szerepe és a társadalmi felelősségvállalás lehetőségei, jogi keretei
- DR. KRISTON Edit tudományos segédmunkatárs (ME):
A gyermekvédelem magánjogi megoldásainak kritikus pontjai az Észak-Magyarországi régiót érintő kitekintéssel
- KÖREI László politológus (NyE):
A jó kormányzás megvalósulása a lokalitás szintjén. Miskolc helyi kormányzásának eredményei

***

Szeretettel várják a szervezők:
MTA-MAB, MAB Régiós Kutatások Munkacsoport

FKIP Creative region-kutatás, ME BTK

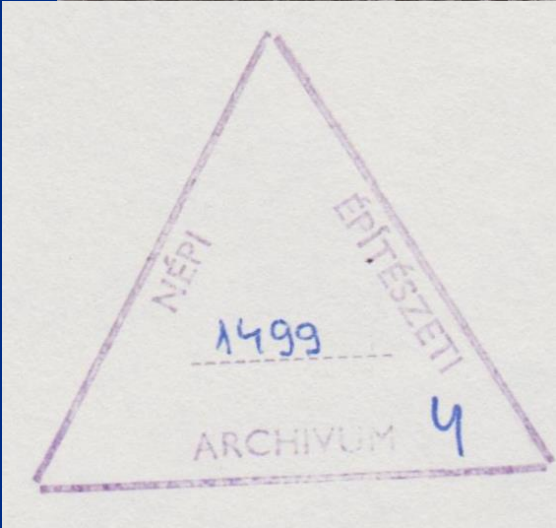
Az abaúji Cserehát 25 faluja

Kitörési pontok: 1. népi építészet és falusi turizmus

Keresztéte

Szalaszend (Alsószend) nyári konyha

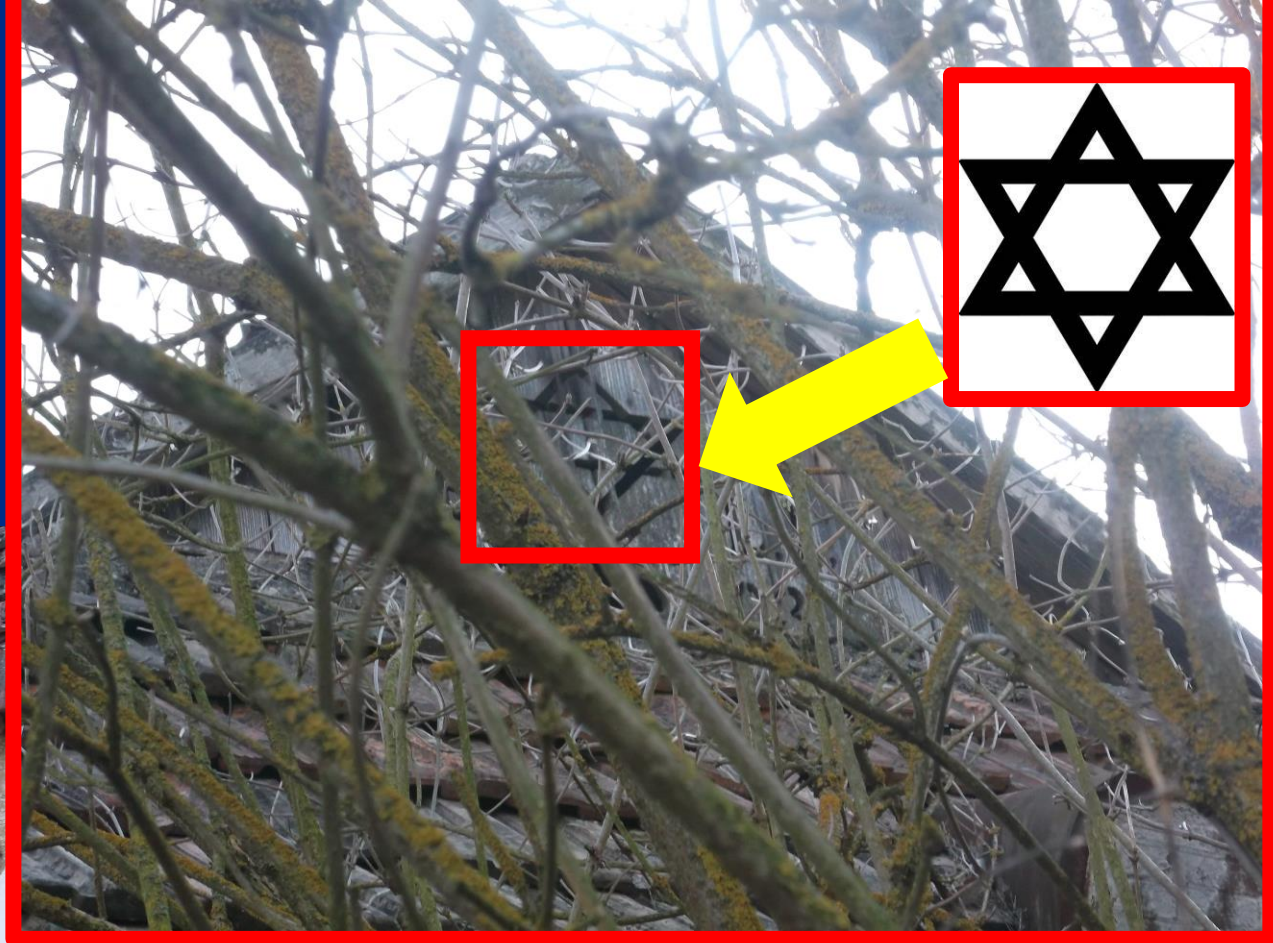
Hernádvécse, Rákóczi út 27.

Falusi turizmus, rekreáció – Keresztéte (Pamlény?)

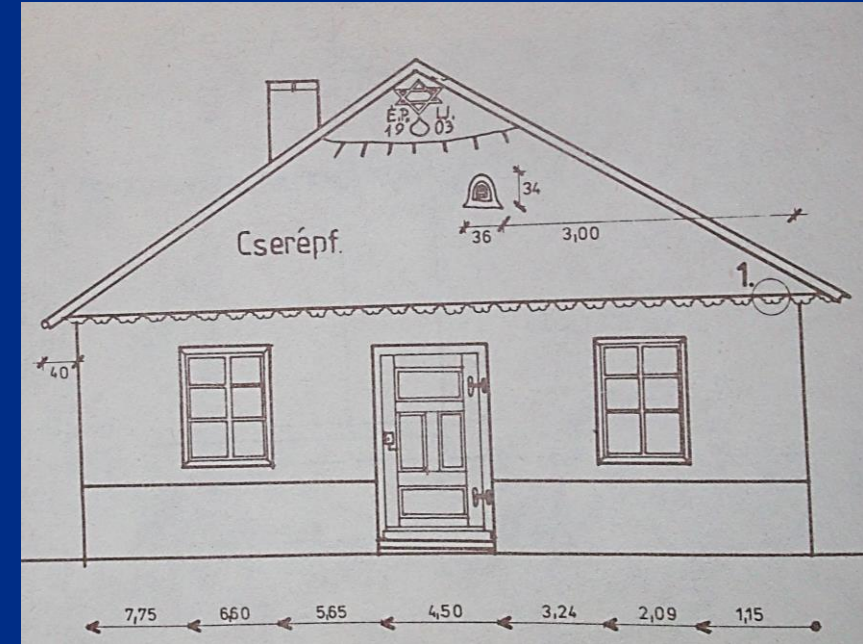

Pamlény, egykori zsidó bolt,
Petőfi u. 26.
népi műemlék
(Gy. É. felv.)

Pamlény, zsidó bolt, épült: 1903

A krasznokvajdai kísérlet.

Írta: dr. Szabó László, szerk.: Elekes Kéve.
Építésügyi Tájékoztatói Központ,
Budapest, 1988

Zenetudományi Intézet Hangarchívum

Adatbázisok / Zenetudományi Intézet Hangarchívum

A pamlényi bíró lánya zongorál

Hangfelvétel	Mg - 02957B
Kezdősor / Megnevezés	A pamlényi bíró lánya zongorál
Használat helye	Pamlény [Abaúj-Torna]
Dátum	1973.10.17
Gyűjtő	Bereczky János
Adatközlő	
Kadencia	1(5)5
Szótagszám	11.13.13.11
Kotta	https://library.hungaricana.hu/hu/view/ZTI_AP_08591-08612/?jump=ZTI_AP_08600o
Hordozók	ZTI_Mg_02957; ZTI_AP_08600o

Népzenei örökség Hungaricana.hu

2. Híres Pamlény falu dróttal van kerítve / Pamlény [Abaúj-Torna], 1973.10.17
3. A pamlényi halastó halastó / Pamlény [Abaúj-Torna], 1973.10.17
4. A pamlényi halastó halastó / Pamlény [Abaúj-Torna], 1973.10.17
5. A pamlényi bíró lánya zongorál / Pamlény [Abaúj-Torna], 1973.10.17
6. A pamlényi csárda cserép zindelyes / Pamlény [Abaúj-Torna], 1973.10.17
7. Hideg szél fúj édesanyám hozza ki a kendőm / Pamlény [Abaúj-Torna], 1973.10.17
8. Kivírtott a fehér szilva / Pamlény [Abaúj-Torna], 1973.10.17
9. Zavaros a Tisza / Pamlény [Abaúj-Torna], 1973.10.17
10. Sudár magas sudár magas / Pamlény [Abaúj-Torna], 1973.10.17
11. Jaj de sáros de kavicsos ez az út / Pamlény [Abaúj-Torna], 1973.10.17
12. Szépen legel a kisasszony gulyája / Pamlény [Abaúj-Torna], 1973.10.17
13. Főhadnagy úr bemegy a szobába / Pamlény [Abaúj-Torna], 1973.10.17
14. Felszabaadult már az őszi tarló / Pamlény [Abaúj-Torna], 1973.10.17
15. Ha benyúlok a kislajbim zsebébe / Pamlény [Abaúj-Torna], 1973.10.17

Kitörési pont 2. Görögkatolikus vallási örökség

Kány, gk. templom

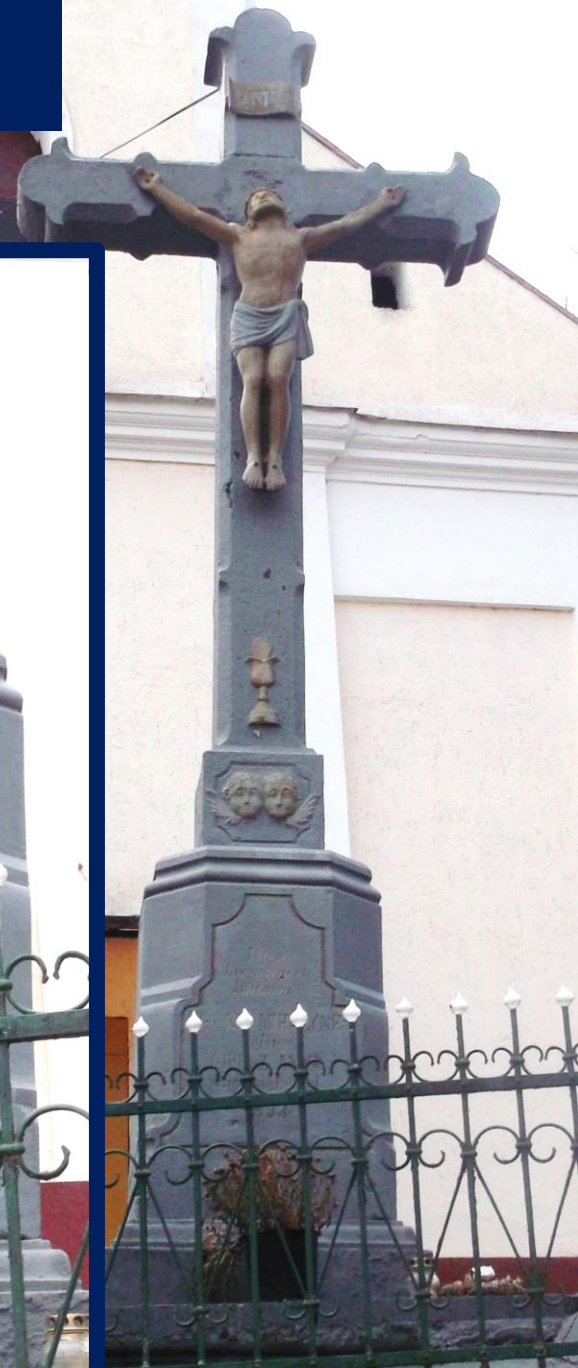
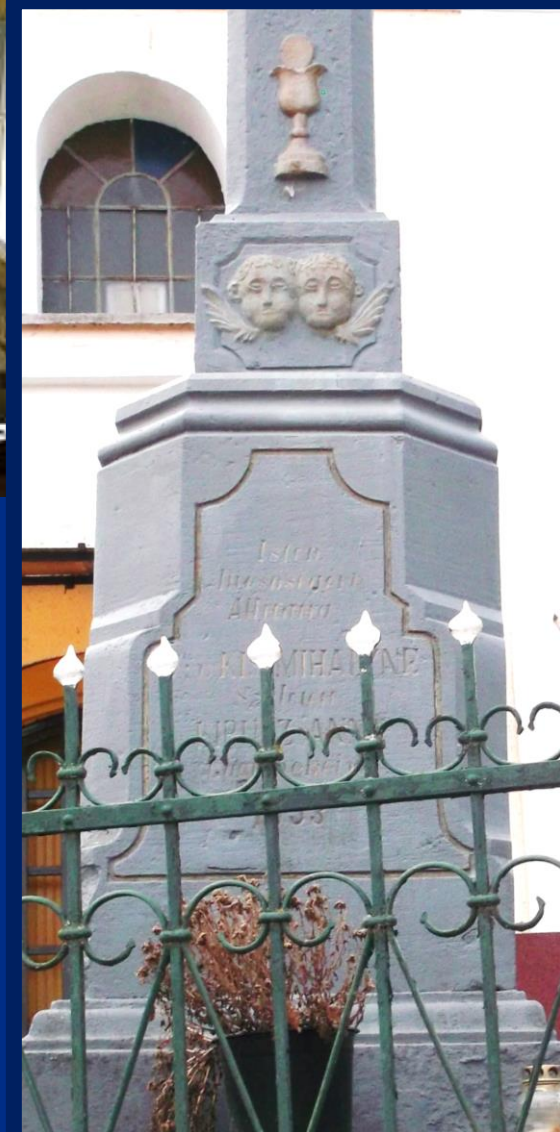
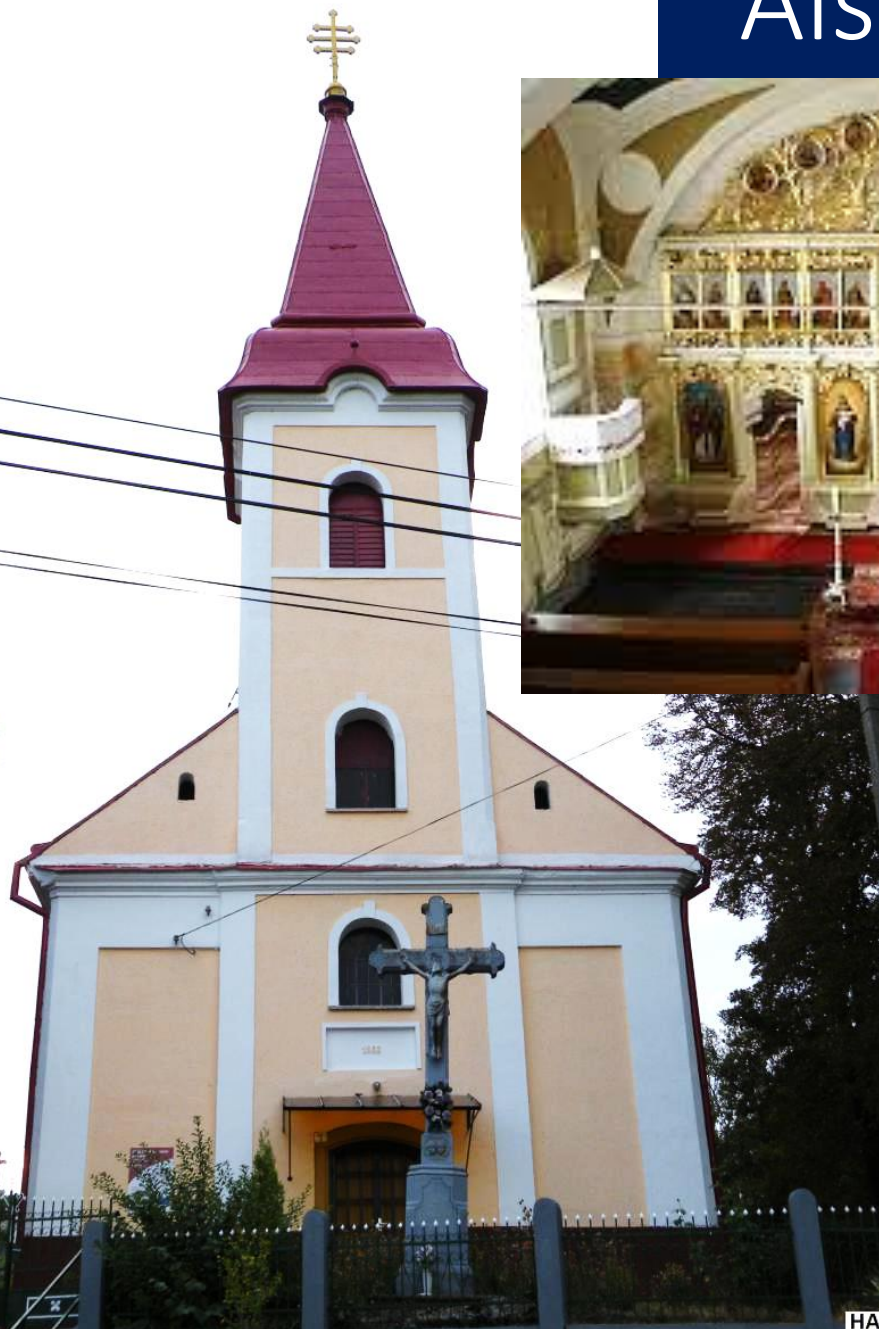
Baktakék

(Gy. É. felv.)

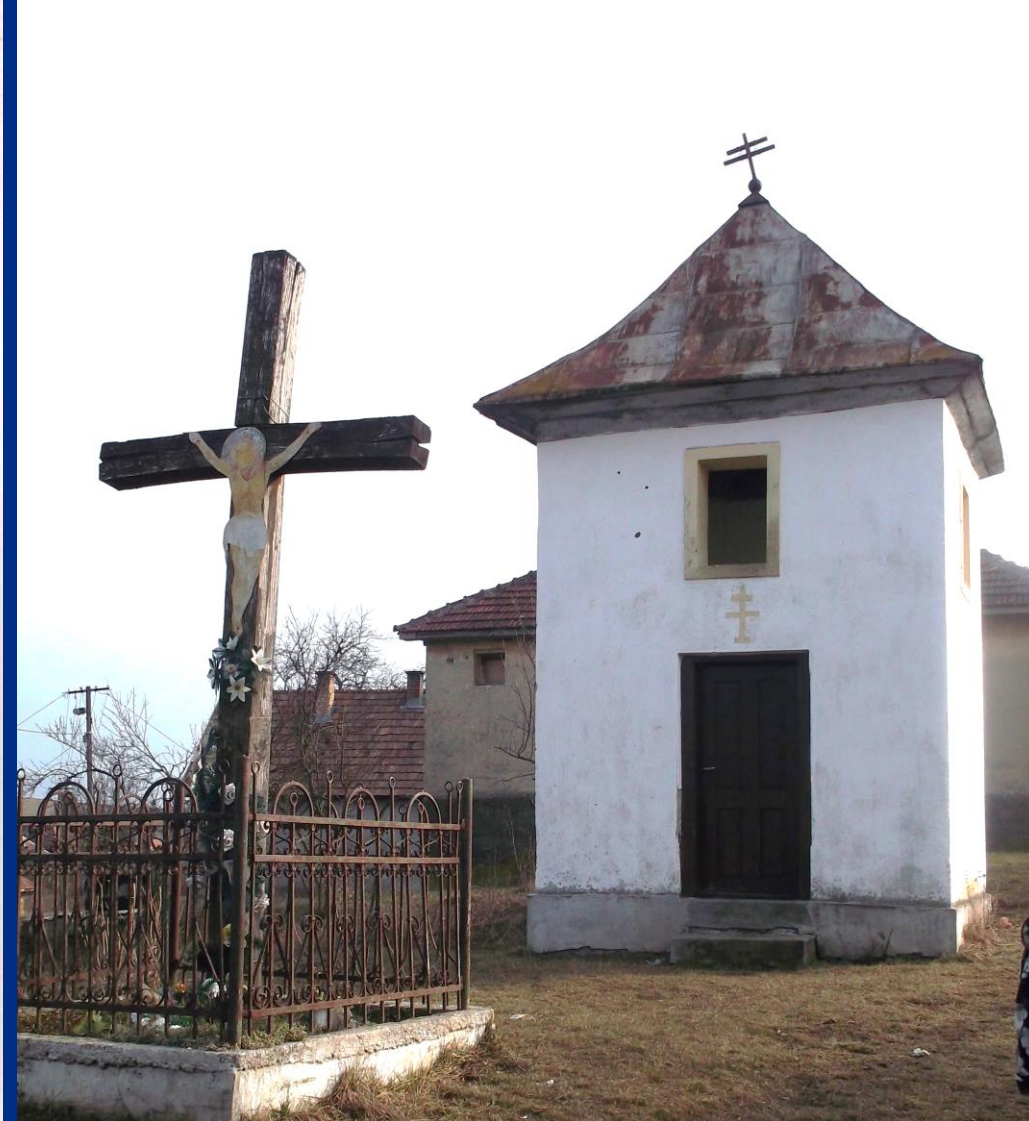

Alsógagy gk. templom

Szölledi (Hernádvécse) görögkatolikus harangláb

Bodgál Ferenc felv. 1960
Népi Építészeti Archívum, HOM

(Gy. É. felv.)

Kitörési pont 3. Szakrális építészeti és művészeti emlékek

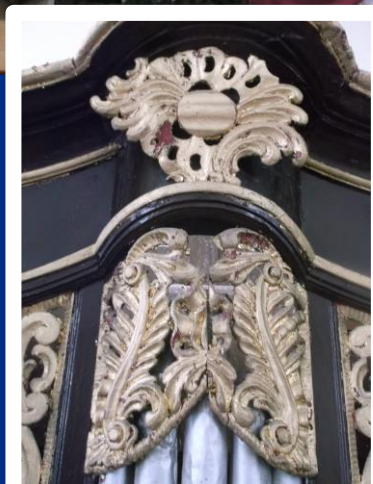
Gagy László sírköve, 1392

Gagy László meghalt
Rácorszáiban
1392. júl. 28-án

Felsőgagy rk. templom

Barokk orgona
eredeti
széllárával

(Gy. É. felv.)

Szentháromság plébániatemplom, Fáj (1780-as évek)

(Gy. É. felv.)

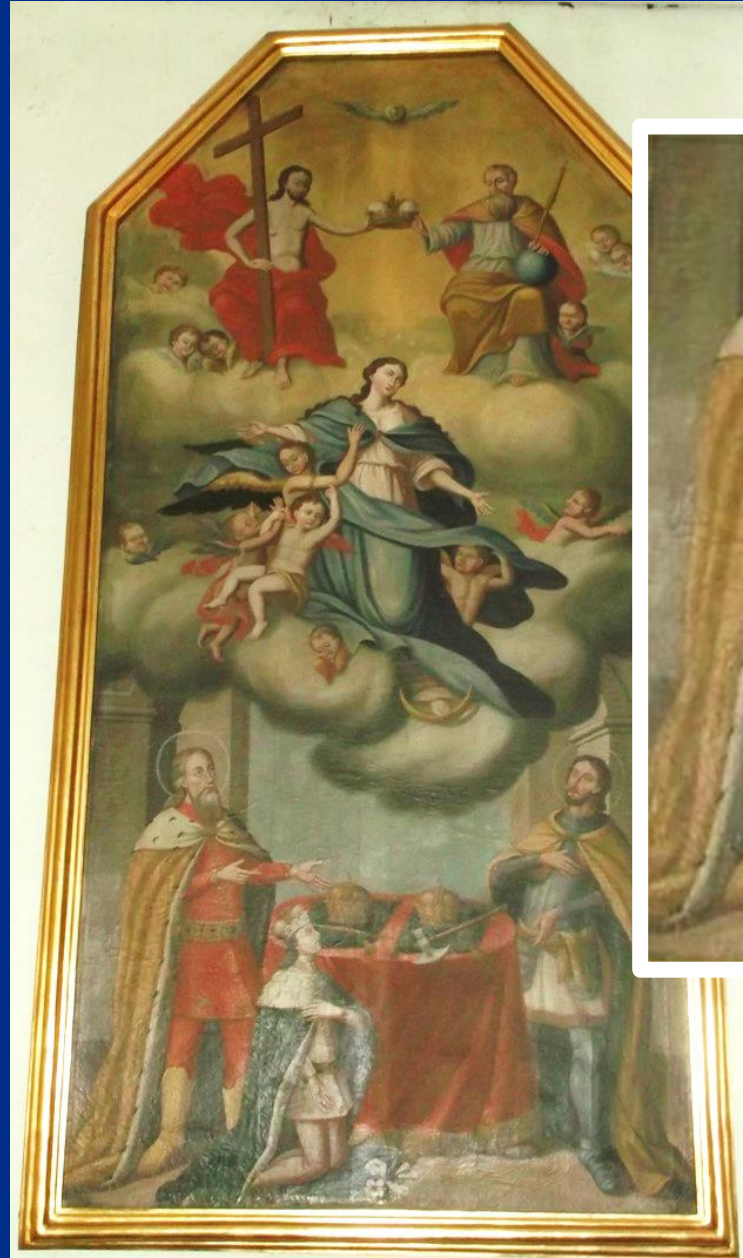

Fáj

(Gy. É. felv.)

Forró, rk. templom

(Gy. É. felv.)

Szalai (felsőszendi) ref. templom,
Szalaszend (1828)

(Gy. É. felv.)

Pamlény, ref. templom

Szászfa,
ref. templom, 1810 k.

Kitörési pont 4. Kastélyok

Fáy-kastély, Fáy

Magyar Zene- és Hangszermúzeum
és Zenetanoda (Regionális Muzsikai
Akadémia)

Abaúji Múzeum – Abovské Múzeum
Abaúji népelet c. állandó kiállítás
magyar és szlovák nyelven

Forró, Kakas Fogadó

Révhelyi Elemér: Forró, Fogadó, 1930 k. (Tatai Múzeum)

Forró: „műemléksziget”

Rk. műemléktemplom

Fogadó, Múzeum

Nepomuki-kápolna

Fancsal,
pincesor

Kitörési pont 5. Szemere

Nopcsa Ilona bárónő, műkedvelő festő, műkőszobrász
1909: Pallavicini Alfréd örgróf: felesége

Ilona Freiin Nopcsa und Alfred Markgraf von Pallavicini.

(Gy. É. felv.)

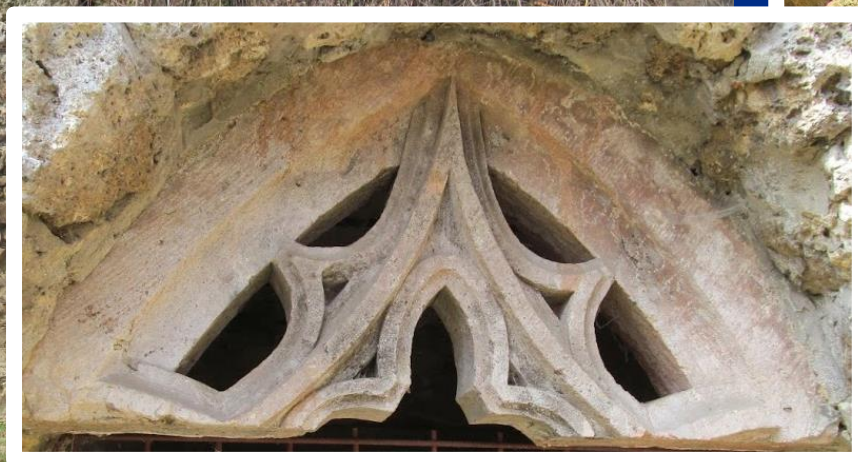
Szemere: Darvas—Pallavicini-kastély

Szemere: Darvas—Pallavicini-kastély

Tó és műrom

Nopcsa Ilona
(1883-1963)

Nopcsa Ilona műkőszobrász – Szemere

Hősi emlékmű, temető - 1925

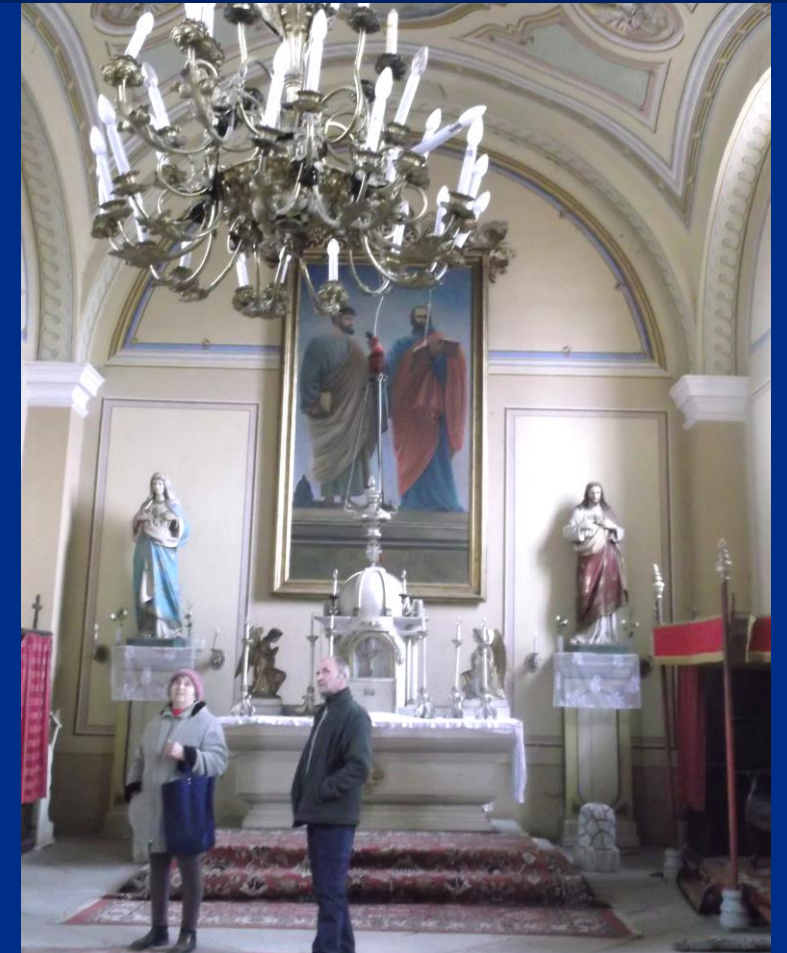
Szent István Király-plébániatemplom

Kitörési pont 6. Hernádpetri: plébánia (és templom) zarándokház, erdei iskola

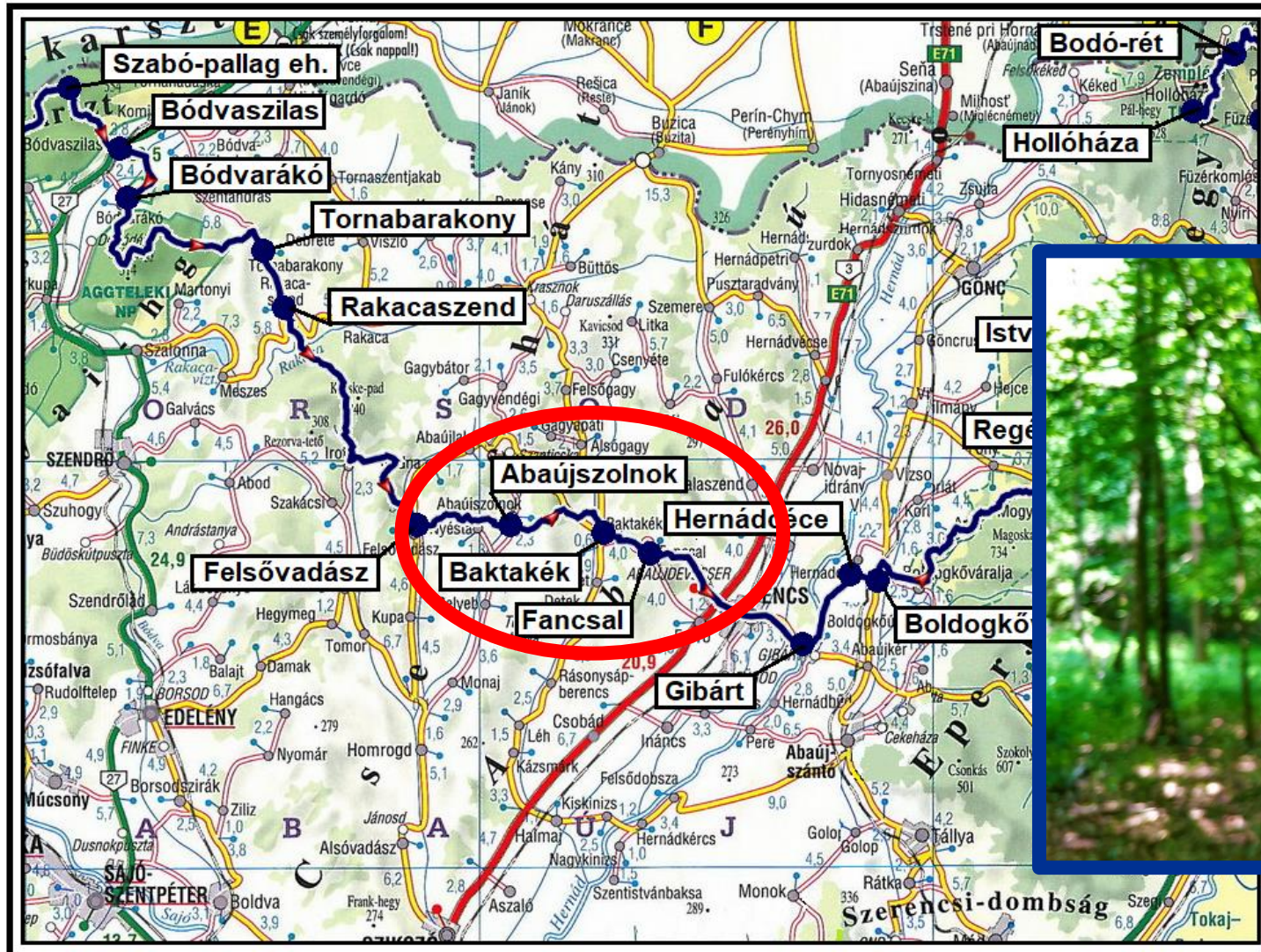

Egykori plébánia

Plébániatemplom, épült: 1868

Kitörési pont 7. AZ ORSZÁGOS KÉKTÚRA A CSEREHÁTON

2021. február, kéktúra a Csereháton

KÉKTÚRA

Vadkempinges téli kéktúra felejthetetlen élményekkel

8 nap a szabadban, több mint 200 km a végtelen sárban, jéghideg esőben, a hirtelen jött 20-30 centis hóban, kidőlt fákon és járhatatlan ösvényeken keresztül, sokszor sötétben. Beszámoló egy embert próbáló kalandról.

8 nap a szabadban, több mint 200 km a végtelen sárban, jéghideg esőben, beszakadozó, befagyott lápokon át, a hirtelen jött 20-30 centis hóban, **kidőlt fákon és járhatatlan ösvényeken** keresztül, sokszor sötétben. Beszámoló egy **embert próbáló kalandról**.

2. nap – Én azt hittem, a Cserehát lapos!

Derenk – Tornabarakony, 31 km

Reggel ónos esőre ébredtünk. Szerencsére eldült, mire kikemeregtünk a sátorból, de így is tiszta víz és hó volt minden. Emiatt sajnos későn indultunk, az út a lápon hasonló volt a tegnapi naphoz: aknamező.

Kéktúra 6. rész: Se pénz, se bolt: túlélőtúra a Cserehátban

Bakancslista

PRO

73 videó

298 követő

Zöldséges bujón à la Papica

hozzávalók:

- néhány gyékényszár ✓
- 1/2 marék akácmag ✓
- 1 csokor árvacsalán ✓
- 2 marék tyúkhúr ✓
- 1 marék pásztoráska

Bojtorjánbatyuk lósóskával töltve

hozzávalók:

- 3-4 bojtorjánlevél

Viktorék annyira kimerültek,
hogy este sátorállítás helyett inkább
a Katalin-kilátón bivakoltak

Ilkaháza (erdei Szent-Imrey kastély)

1960-as évek: turistaház

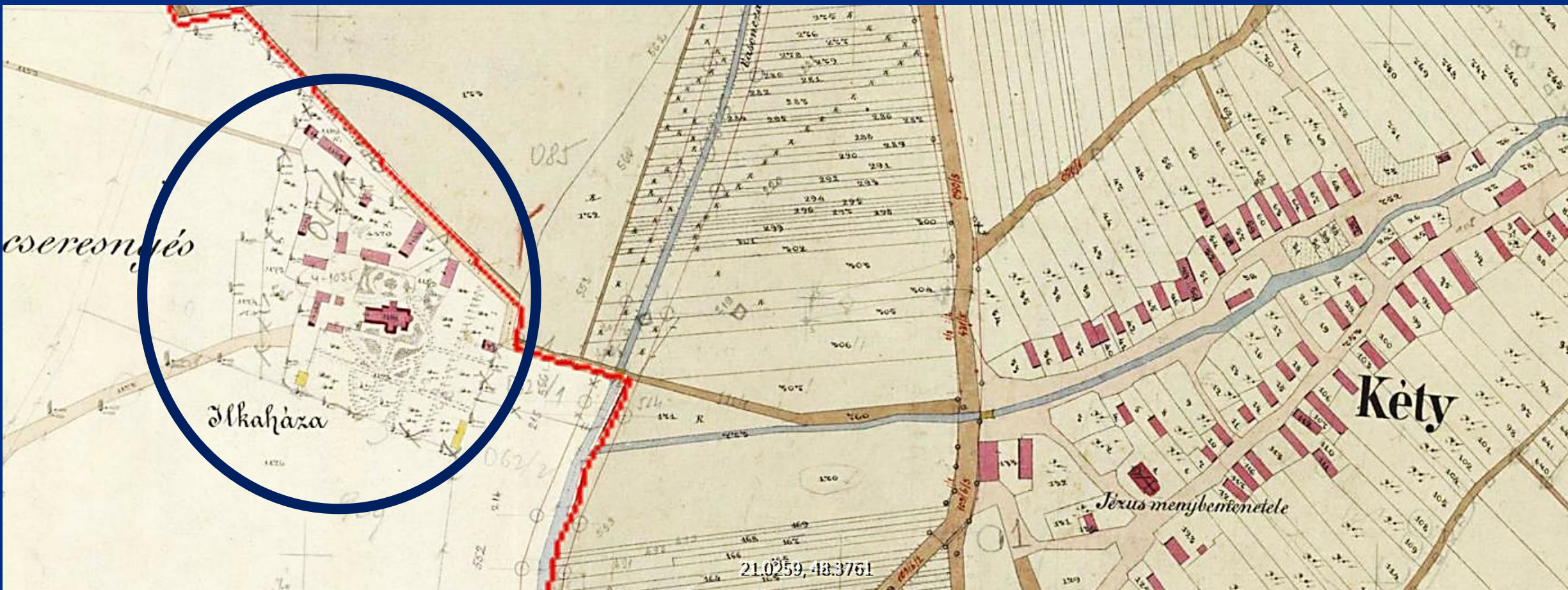

Ilkaháza – Képeslap (1900 körül)

Kéty (Baktakék) kataszteri térkép, 1893

Ilkaháza: kastély, melléképületek és francia park

Ilkaháza (erdei Szent-Imrey kastély)

1960-as évek: turistaház – lehetőség: **Erdei iskola, Kéktúra-emlékhely**

Ilkaháza – Képeslap (1900 körül)

A következő faluban, Baktakéken az egyik tornácról ismeretlen ember invitált minket. Tényleg nehéz elhinni, de van olyan megszállottja a Kéktúrának, aki **kinn áll házának teraszán, és ha túrázót lát, akkor felhívja magához. Szádváry Gyula ilyen, és nemcsak hogy régi, de természetesen érvényes Kéktúra-pecsétjei és Másfélmillió lépés-relikviái vannak**, hanem hosszan el lehet vele beszélgetni a nyolcvanas évekbeli hőskorról.

A vacsorára Fancsal külterületén került sor. A tűzön az útközben begyűjtött zöldségekből készült leves rotyogott. Ízletes volt, de nagyon táplálónak nem mondanám. Mint ahogy a reggelre elfogyasztott pirított csalánt és párolt lósóskát se, de legalább volt valami a gyomrunkban.

SZÉP KILÁTÁS

Kéktúra: a Cserehát szelíd hullámain

Széles sárga mezőkön és zöld dombokon, az Isten háta mögött, Aprófalva vidékén.

Cserehát: kulturális (művészeti) örökség

Krasznokvajda

Hernádvécse

Encs-Abaújdevecser, Alsó Csoma-kastély

Abaúji Honismereti és Helytörténeti Egyesület

FORRÓ – ABAÚJI MÚZEUM / ABOVSKÉ MÚZEUM
ABAÚJI NÉPÉLET / ŽIVOT LUDÍ V ABOVE

